

Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (druga izba)

z dnia 16 stycznia 2014 r.*

Odesłanie prejudycjalne — Dyrektywa 2004/38/WE — Artykuł 28 ust. 3 lit. a) — Ochrona przed wydaleniem z terytorium — Sposób obliczania dziesięcioletniego okresu — Uwzględnienie okresów odbywania kary pozbawienia wolności

W sprawie C-400/12

mającej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez Upper Tribunal (Immigration and Asylum Chamber), London (Zjednoczone Królestwo) postanowieniem z dnia 24 sierpnia 2012 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 31 sierpnia 2012 r., w postępowaniu:

Secretary of State for the Home Department

przeciwko

M.G.,

TRYBUNAŁ (druga izba),

w składzie: R. Silva de Lapuerta (sprawozdawca), prezes izby, J.L. da Cruz Vilaça, G. Arestis, J.C. Bonichot i A. Arabadjiev, sędziowie,

rzecznik generalny: M. Wathelet,

sekretarz: L. Hewlett, główny administrator,

uwzględniając pisemny etap postępowania i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 20 czerwca 2013 r., rozważywszy uwagi przedstawione:

- w imieniu G. przez R. Drabble'a, QC, L. Hirsta, barrister, oraz E. Sibleya,
- w imieniu rządu Zjednoczonego Królestwa przez A. Robinsona, działającego w charakterze pełnomocnika, wspieranego przez R. Palmera, barrister,
- w imieniu rządu estońskiego przez M. Linntam oraz N. Grünberg, działające w charakterze pełnomocników,
- w imieniu Irlandii przez E. Creedon, działającą w charakterze pełnomocnika, wspieraną przez D. Conlana Smytha, barrister,

* Język postępowania: angielski.

- w imieniu rządu polskiego przez B. Majczynę oraz M. Szpunara, działających w charakterze pełnomocników,
- w imieniu Komisji Europejskiej przez M. Wilderspina oraz C. Tufvesson, działających w charakterze pełnomocników,

podjąwszy, po wysłuchaniu rzecznika generalnego, decyzję o rozstrzygnięciu sprawy bez opinii,

wydaje następujący

Wyrok

- 1 Niniejszy wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni art. 28 ust. 3 lit. a) dyrektywy 2004/38/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie prawa obywateli Unii i członków ich rodzin do swobodnego przemieszczania się i pobytu na terytorium państw członkowskich, zmieniającej rozporządzenie (EWG) nr 1612/68 i uchylającej dyrektywy 64/221/EWG, 68/360/EWG, 72/194/EWG, 73/148/EWG, 75/34/EWG, 75/35/EWG, 90/364/EWG, 90/365/EWG i 93/96/EWG (Dz.U. L 158, s. 77 – wyd. spec. w jęz. polskim: rozdz. 5., t. 5, s. 46).
- 2 Wniosek ten został złożony w ramach sporu toczącego się między Secretary of State for the Home Department (ministrem spraw wewnętrznych, zwanym dalej „Secretary of State”) a G. w przedmiocie decyzji w sprawie wydalenia G. z terytorium Zjednoczonego Królestwa.

Ramy prawne

Prawo Unii

- 3 Zgodnie z motywami 23 i 24 dyrektywy 2004/38:
  - „(23) Wydalenie obywateli Unii [Europejskiej] i członków ich rodziny uzasadnione względami porządku publicznego lub bezpieczeństwa publicznego stanowi środek mogący wywołać poważne szkody dla osób, które korzystając z praw i swobód przyznanych im w traktacie, rzeczywiście zintegrowały się w przyjmującym państwie członkowskim. Zakres takich środków powinien zatem zostać ograniczony zgodnie z zasadą proporcjonalności, aby uwzględnić stopień integracji danej osoby, długość jej pobytu w przyjmującym państwie członkowskim, jej wiek, stan zdrowia, sytuację rodzinną i ekonomiczną oraz związki z krajem pochodzenia.
  - (24) W konsekwencji stopień ochrony przed wydaleniem powinien być tym większy, im większy jest stopień integracji obywateli Unii i członków ich rodziny w przyjmującym państwie członkowskim. Środek wydalenia wobec obywateli Unii, którzy przez wiele lat zamieszkiwali w przyjmującym państwie członkowskim, w szczególności jeżeli urodzili się tam i zamieszkiwali przez całe swoje życie, należy stosować jedynie w wyjątkowych okolicznościach, w których istnieją nadrzędne względy bezpieczeństwa publicznego. Ponadto takie wyjątkowe okoliczności powinny mieć zastosowanie do środka wydalenia podejmowanego wobec nieletnich, w celu ochrony ich związków z rodziną, zgodnie z Konwencją Narodów Zjednoczonych o prawach dziecka z dnia 20 listopada 1989 r.”
- 4 Artykuł 2 dyrektywy 2004/38, zatytułowany „Definicje”, stanowi:
  - „Do celów niniejszej dyrektywy:
    - 1) »obywatel Unii« oznacza każdą osobę mającą obywatelstwo państwa członkowskiego;

2) »członek rodziny« oznacza:

a) współmałżonka;

[...]

3) »przyjmujące państwo członkowskie« oznacza państwo członkowskie, do którego przybywa obywatel Unii w celu skorzystania z jego/jej [ze swego] prawa do swobodnego przemieszczania się i pobytu”.

5 Artykuł 3 tej dyrektywy, zatytułowany „Beneficjenci”, stanowi:

„1. Niniejszą dyrektywę stosuje się w odniesieniu do wszystkich obywateli Unii, którzy przemieszczają się do innego państwa członkowskiego lub przebywają w innym państwie członkowskim niż państwo członkowskie, którego są obywatelami, oraz do członków ich rodziny, jak zdefiniowano w art. 2 ust. [pkt] 2, którzy im towarzyszą lub do nich dołączają.

[...]”.

6 Rozdział III wspomnianej dyrektywy, zatytułowany „Prawo pobytu”, obejmuje art. 6–15. Artykuł 6 dotyczy „[p]raw[a] pobytu przez okres nieprzekraczający trzech miesięcy”. Artykuł 7 przewiduje, pod pewnymi warunkami, „[p]rawo pobytu przez okres przekraczający trzy miesiące”.

7 W rozdziale IV tej dyrektywy, zatytułowanym „Prawo stałego pobytu”, art. 16, zatytułowany z kolei „Zasada ogólna dla obywateli Unii i członków ich rodziny”, stanowi:

„1. Obywatele Unii, którzy legalnie zamieszkują w przyjmującym państwie członkowskim przez nieprzerwany okres pięciu lat, mają prawo stałego pobytu w tym państwie. Prawo to nie podlega warunkom przewidzianym w rozdziale III.

2. Ustęp 1 stosuje się również do członków rodziny, którzy nie są obywatelami jednego z państw członkowskich i legalnie zamieszkivali wraz z obywatelem Unii w przyjmującym państwie członkowskim przez nieprzerwany okres pięciu lat.

3. Ciągłości pobytu nie naruszają przejściowe okresy nieobecności nieprzekraczające ogółem sześciu miesięcy w roku lub dłuższe okresy nieobecności z powodu obowiązkowej służby wojskowej, lub okres nieobecności obejmujący 12 kolejnych miesięcy z ważnych powodów, na przykład ciąży i porodu, poważnej choroby, studiów, kształcenia zawodowego lub oddelegowania [ze względów zawodowych] w innym państwie członkowskim lub państwie trzecim [do innego państwa członkowskiego lub państwa trzeciego].

4. Po nabyciu prawa stałego pobytu można je utracić jedynie w wyniku nieobecności w przyjmującym państwie członkowskim przez okres przekraczający dwa kolejne lata”.

8 Rozdział VI dyrektywy 2004/38, zatytułowany „Ograniczenia w prawie wjazdu i prawie pobytu uzasadnione względami porządku publicznego, bezpieczeństwa publicznego lub zdrowia publicznego”, zawiera art. 27, zatytułowany „Zasady ogólne”, który stanowi:

„1. Z zastrzeżeniem przepisów niniejszego rozdziału państwa członkowskie mogą ograniczyć swobodę przemieszczania się i pobytu obywateli Unii i członków ich rodziny, bez względu na przynależność państwową, kierując się względami porządku publicznego, bezpieczeństwa publicznego lub zdrowia publicznego. Na względy te nie można się powoływać do celów gospodarczych.

2. Środki podjęte ze względów porządku publicznego lub bezpieczeństwa publicznego muszą być zgodne z zasadą proporcjonalności i opierać się wyłącznie na indywidualnym zachowaniu danej osoby. Wcześniejsza karalność nie może sama w sobie stanowić podstaw do podjęcia takich środków.

Indywidualne zachowanie danej osoby musi stanowić rzeczywiste, aktualne i dostatecznie poważne zagrożenie narażające jeden z podstawowych interesów społecznych. Nie są dopuszczalne uzasadnienia, które nie są bezpośrednio związane z danym indywidualnym przypadkiem lub opierają się na względach ogólnej prewencji.

3. Aby ustalić, czy dana osoba stanowi zagrożenie dla porządku publicznego lub bezpieczeństwa publicznego, przy wydawaniu zaświadczenia o rejestracji lub – w przypadku braku systemu rejestracji – nie później niż trzy miesiące od dnia przyjazdu danej osoby na terytorium przyjmującego państwa członkowskiego lub od dnia powiadomienia o [...]jej przyjeździe na terytorium tego państwa, jak przewidziano w art. 5 ust. 5, lub przy wydawaniu karty pobytovej przyjmujące państwo członkowskie może, jeżeli uważa to za konieczne, wystąpić do państwa członkowskiego pochodzenia lub, w miarę potrzeby, innego państwa członkowskiego o dostarczenie informacji dotyczących wszelkich wcześniejszych przypadków notowań w zapisach policyjnych dotyczących danej osoby. Takie zapytania nie mogą być przeprowadzane rutynowo. Konsultowane [zapytywane] państwo członkowskie udziela odpowiedzi w ciągu dwóch miesięcy.

4. Państwo członkowskie, które wydało paszport lub dowód tożsamości, umożliwia posiadaczowi dokumentu, który został wydany z innego państwa członkowskiego ze względów porządku publicznego, bezpieczeństwa publicznego lub zdrowia publicznego, [...] ponowny wjazd na swoje terytorium bez żadnych formalności, nawet jeżeli dokument ten utracił ważność lub przynależność państwowa posiadacza jest kwestionowana”.

9) Artykuł 28 tej dyrektywy, zatytułowany „Ochrona przed wydaleniem” i zawarty również w rozdziale VI, stanowi:

„1. Przed podjęciem decyzji o wydaleniu [z terytorium państwa] ze względów porządku publicznego lub bezpieczeństwa publicznego przyjmujące państwo członkowskie uwzględnia informacje dotyczące długości pobytu danej osoby na jego terytorium, jej wieku, stanu zdrowia, sytuacji rodzinnej i ekonomicznej, integracji społecznej i kulturalnej w przyjmującym państwie członkowskim oraz stopnia jej więzi z krajem pochodzenia.

2. Przyjmujące państwo członkowskie nie może podjąć decyzji o wydaleniu wobec obywateli Unii lub członków ich rodzin, bez względu na przynależność państwową, którzy posiadają prawo stałego pobytu na jego terytorium, z wyjątkiem poważnych względów porządku publicznego lub bezpieczeństwa publicznego.

3. Decyzja o wydaleniu nie można zostać podjęta wobec obywateli Unii, z wyjątkiem decyzji uzasadnionej nadrzędnymi względami bezpieczeństwa publicznego określonymi przez państwa członkowskie, jeżeli:

- a) zamieszkiwali oni w przyjmującym państwie członkowskim przez poprzednie dziesięć lat; lub
- b) są nieletni, z wyjątkiem przypadków, w których wydalenie jest konieczne ze względu na dobro dziecka zgodnie z Konwencją Narodów Zjednoczonych o prawach dziecka z dnia 20 listopada 1989 r.”.

Prawo Zjednoczonego Królestwa

- 10 Immigration (European Economic Area) Regulations 2006 [rozporządzenie z 2006 r. w sprawie imigracji (Europejski Obszar Gospodarczy)] dokonuje transpozycji przepisów dyrektywy 2004/38 do prawa Zjednoczonego Królestwa.
- 11 Artykuł 21 tego rozporządzenia, zatytułowany „Decyzje wydane w oparciu o względy porządku publicznego, bezpieczeństwa publicznego lub zdrowia publicznego”, zapewnia transpozycję art. 27 i 28 tej dyrektywy.

Postępowanie główne i pytania prejudycjalne

- 12 Pani G. jest obywatelką portugalską. W dniu 12 kwietnia 1998 r. wjechała na terytorium Zjednoczonego Królestwa ze swym mężem, również obywatelem portugalskim. G. była zatrudniona w okresie od maja 1998 r. do marca 1999 r. W tym ostatnim miesiącu przerwała pracę z powodu oczekiwanego pierwszego dziecka, urodzonego w czerwcu tego samego roku. W latach 2001 i 2004 G. i jej małżonkowi urodziło się jeszcze dwoje dzieci. Podczas tego okresu nieaktywności zawodowej i do momentu separacji pary w grudniu 2006 r. G. otrzymywała wsparcie finansowe od swego męża. Pomimo separacji G. i jej mąż pozostają nadal w związku małżeńskim.
- 13 W kwietniu 2008 r. dzieci G. zostały umieszczone w rodzinie zastępczej w następstwie zgłoszenia przez pracowników szpitala, że urazy, których doznało jedno z dzieci, nie powstały w wyniku wypadku. W dniu 21 listopada 2008 r. sąd rodzinny ustalił, że odpowiedzialność za obrażenia dziecka ponosi G., która została uznana winną znęcania się i trzech zarzutów napaści z pobiciem osoby poniżej 16 lat, a w dniu 27 sierpnia 2009 r. została skazana na karę 21 miesięcy pozbawienia wolności.
- 14 W następstwie skazania G. opieka nad dziećmi została przyznana jej mężowi. Podczas pobytu G. w zakładzie karnym zezwolono na nadzorowane, publiczne kontakty z dziećmi. Jednakże w kwietniu 2010 r. organ samorządu terytorialnego zakazał dalszych wizyt, a w sierpniu 2010 r. złożył wniosek o zawieszenie kontaktów. W dniu 5 lipca 2011 r. sąd rodzinny postanowił utrzymać nadzór, ograniczyć kontakty do kontaktów pośrednich, zakazać pewnych aktów, stwierdzając, że G. musi jeszcze wykazać, że jest zdolna do prowadzenia statecznego życia bez narkotyków.
- 15 W dniu 11 maja 2010 r., podczas swego pobytu w zakładzie karnym, G. zwróciła się do Secretary of State z wnioskiem o wydanie karty stałego pobytu w Zjednoczonym Królestwie. W dniu 8 lipca 2010 r. Secretary of State oddalił ów wniosek i podjął decyzję o wydaleniu G. ze względów porządku publicznego i bezpieczeństwa publicznego zgodnie z art. 21 rozporządzenia z 2006 r. o imigracji (Europejski Obszar Gospodarczy).
- 16 W dniu 11 lipca 2010 r. G., która odbyła swą karę, pozostała jednak w zakładzie karnym, ponieważ Secretary of State wydał decyzję o jej wydaleniu z terytorium. W decyzji tej, po pierwsze, Secretary of State stwierdził, że zwiększona ochrona przed wydaleniem w rozumieniu art. 28 ust. 3 lit. a) dyrektywy 2004/38 zakłada integrację obywatela z przyjmującym państwem członkowskim i że taka integracja nie może odbywać się podczas pobytu tego obywatela w zakładzie karnym. Po drugie, stwierdził on, że G. nie może przysługiwać też średni poziom ochrony przed wydaleniem, gdyż z jednej strony nie udowodniła ona, że nabyła prawo stałego pobytu, a z drugiej strony nawet gdyby tak było, to jej wydalenie jest uzasadnione poważnymi względami porządku publicznego i bezpieczeństwa publicznego. Po trzecie, Secretary of State stwierdził, że a fortiori G. nie może przysługiwać też podstawowy poziom ochrony przed wydaleniem.
- 17 G. zaskarżyła tę decyzję do First-tier Tribunal (Immigration and Asylum Chamber). Ten w dniu 10 stycznia 2011 r. uwzględnił skargę, stwierdzając, że G. zamieszkiwała w Zjednoczonym Królestwie przed wydaniem decyzji o wydaleniu z terytorium przez okres ponad dziesięciu lat, a Secretary of

State nie wykazał istnienia nadrzędnych względów bezpieczeństwa publicznego. First-tier Tribunal (Immigration and Asylum Chamber) stwierdził jednak, że G., wobec braku dowodów, że jej mąż był zatrudniony lub w inny sposób korzystał z praw przysługujących na podstawie traktatu FUE, nie wykazała nabycia prawa stałego pobytu w rozumieniu dyrektywy 2004/38.

- 18 Secretary of State wniósł apelację od orzeczenia First-tier Tribunal (Immigration and Asylum Chamber) do sądu odsyłającego. Orzeczeniem doręczonym w dniu 13 sierpnia 2011 r. ten ostatni sąd uchylił orzeczenie First-tier Tribunal (Immigration and Asylum Chamber) z uwagi na to, że stało ono w sprzeczności z orzecznictwem krajowym.
- 19 W ramach postępowania wszczętego przed sądem odsyłającym Secretary of State przyznał, że G. nabyła w maju 2003 r. prawo stałego pobytu w rozumieniu dyrektywy 2004/38 i nie utraciła następnie tego prawa. Niemniej stanowiska stron w postępowaniu głównym pozostają rozbieżne zarówno w odniesieniu do sposobu obliczania dziesięcioletniego okresu, o którym mowa w art. 28 ust. 3 lit. a) dyrektywy 2004/38, jak i oceny w niniejszym przypadku poważnych względów porządku publicznego czy bezpieczeństwa publicznego w rozumieniu art. 28 ust. 1 i 2 tej dyrektywy.
- 20 W trakcie postępowania przed First-tier Tribunal (Immigration and Asylum Chamber) oraz przed sądem odsyłającym zakończyły się postępowania przed sądem rodzinnym w związku z przeprowadzką małżonka G. do Manchesteru (Zjednoczone Królestwo) we wrześniu 2011 r. G. przebywała w zakładzie karnym do dnia 20 marca 2012 r.
- 21 W tych okolicznościach Upper Tribunal (Immigration and Asylum Chamber), London, postanowił zawiesić postępowanie i skierować do Trybunału następujące pytania prejudycjalne:
  - „1) Czy okres spędzony przez obywatela Unii w zakładzie karnym w następstwie skazania go za przestępstwo przerywa okres pobytu w przyjmującym państwie członkowskim wymagany do tego, aby obywatel ów mógł skorzystać z najwyższego poziomu ochrony przed wydaleniem na podstawie art. 28 ust. 3 lit. a) dyrektywy 2004/38/WE, czy też w inny sposób wyklucza możliwość skorzystania przez niego z tego poziomu ochrony?
  - 2) Czy sformułowanie »poprzednie dziesięć lat« użyte w art. 28 ust. 3 lit. a) [dyrektywy 2004/38] oznacza, że aby obywatel Unii mógł skorzystać z najwyższego poziomu ochrony przed wydaleniem, jego pobyt musi być nieprzerwany?
  - 3) Czy okres 10 lat wymagany do celów [tego] art. 28 ust. 3 lit. a) dyrektywy, w trakcie którego obywatel Unii musiał zamieszkiwać w przyjmującym państwie członkowskim, ustala się:
    - a) licząc wstecz od dnia podjęcia decyzji o wydaleniu; czy też
    - b) licząc wprzód od dnia rozpoczęcia przez tego obywatela pobytu w przyjmującym państwie członkowskim?
  - 4) Czy w przypadku odpowiedzi na [pytanie trzecie lit. a)] w ten sposób, że ów 10-letni okres ustala się, licząc wstecz, ma znaczenie okoliczność, iż w przypadku danej osoby 10-letni okres upłynął przed owym pozbawieniem wolności?».

W przedmiocie pytań prejudycjalnych

W przedmiocie pytań drugiego i trzeciego

- 22 Poprzez swoje pytania drugie i trzecie, które należy rozpatrzyć w pierwszej kolejności, sąd odsyłający zmierza zasadniczo do ustalenia, czy po pierwsze, dziesięcioletni okres pobytu, o którym mowa w art. 28 ust. 3 lit. a) dyrektywy 2004/38, oblicza się wstecz, od dnia wydania decyzji o wydaleniu danej osoby, czy raczej wprzód, od dnia rozpoczęcia pobytu tej osoby, a po drugie, czy okres ten powinien być ciągły.
- 23 W tym względzie należy najpierw przypomnieć, że Trybunał stwierdził już, że o ile prawdą jest, iż motywy 23 i 24 dyrektywy 2004/38 przewidują szczególną ochronę osób, które rzeczywiście zintegrowały się w przyjmującym państwie członkowskim, w szczególności gdy się tam urodziły i zamieszkiwały przez całe swoje życie, o tyle jednak w świetle brzmienia art. 28 ust. 3 dyrektywy 2004/38 decydujące kryterium zasadza się na tym, czy obywatel Unii zamieszkiwał w tym państwie członkowskim przez dziesięć lat poprzedzających decyzję o wydaleniu (wyrok z dnia 23 listopada 2010 r. w sprawie C-145/09 Tsakouridis, Zb.Orz. s. I-11979, pkt 31).
- 24 Wynika stąd, że w przeciwieństwie do okresu wymaganego do nabycia prawa stałego pobytu, który rozpoczyna się wraz z rozpoczęciem legalnego pobytu danej osoby w przyjmującym państwie członkowskim, dziesięcioletni okres pobytu wymagany do przyznania zwiększonej ochrony przewidzianej w art. 28 ust. 3 lit. a) dyrektywy 2004/38 należy obliczać wstecz, od dnia wydania decyzji o wydaleniu tej osoby.
- 25 W drugiej kolejności Trybunał ustalił również, że art. 28 ust. 3 lit. a) dyrektywy 2004/38 należy interpretować w ten sposób, że w celu stwierdzenia, czy obywatel Unii zamieszkiwał w przyjmującym państwie członkowskim przez dziesięć lat poprzedzających decyzję o wydaleniu – co jest decydującym kryterium dla nadania zwiększonej ochrony, którą przyznaje ten przepis – należy wziąć pod uwagę wszystkie aspekty mające znaczenie w każdym przypadku, w szczególności długość każdego okresu nieobecności zainteresowanego w przyjmującym państwie członkowskim, łączną długość oraz częstotliwość tych okresów nieobecności, a także powody, które skłaniały zainteresowanego do opuszczania tego państwa członkowskiego i które są pomocne przy stwierdzeniu, czy te okresy nieobecności powodują przeniesienia do innego państwa członkowskiego głównego ośrodka osobistych, rodzinnych i zawodowych interesów zainteresowanego (ww. wyrok w sprawie Tsakouridis, pkt 38).
- 26 Uwagi takie mają na celu udzielenie odpowiedzi na pytanie, w jakim zakresie okresy nieobecności na terytorium przyjmującego państwa członkowskiego podczas okresu, o którym mowa w art. 28 ust. 3 lit. a) dyrektywy 2004/38, uniemożliwiają zainteresowanemu korzystanie ze zwiększonej ochrony przewidzianej w tym przepisie i wychodzą z uprzedniego ustalenia, że ten przepis nie zawiera żadnej wzmianki co do okoliczności mogących spowodować przerwanie dziesięcioletniego okresu zamieszkania dla celów uzyskania prawa do takiej ochrony (zob. podobnie ww. wyrok w sprawie Tsakouridis, pkt 22, 29).
- 27 Tymczasem zważywszy na to, że decydującym kryterium przyznania zwiększonej ochrony przewidzianej w art. 28 ust. 3 lit. a) dyrektywy 2004/38 jest okoliczność, że zainteresowany przebywał na terytorium przyjmującego państwa członkowskiego przez dziesięć lat poprzedzających decyzję o wydaleniu i że nieobecności na terytorium tego państwa mogą wpływać na przyznanie takiej ochrony, należy stwierdzić, że okres pobytu, o którym mowa w tym przepisie powinien być zasadniczo ciągły.

28 W świetle powyższego na pytania drugie i trzecie trzeba odpowiedzieć następująco: wykładni art. 28 ust. 3 lit. a) dyrektywy 2004/38 należy dokonywać w ten sposób, że dziesięcioletni okres pobytu, o którym mowa w tym przepisie, powinien być zasadniczo ciągły, a oblicza się go wstecz, od dnia wydania decyzji o wydaleniu danej osoby.

W przedmiocie pytań pierwszego i czwartego

29 Poprzez swoje pytania pierwsze i czwarte sąd odsyłający zmierza zasadniczo do ustalenia, czy wykładni art. 28 ust. 3 lit. a) dyrektywy 2004/38 należy dokonywać w ten sposób, że okres odbywania przez daną osobę kary pozbawienia wolności może przerwać ciągłość pobytu w rozumieniu tego przepisu i w rezultacie mieć wpływ na przyznanie zwiększonej ochrony, jaką ten przepis przewiduje, w tym w wypadku gdy osoba ta przebywała w przyjmującym państwie członkowskim przez dziesięcioletni okres poprzedzający odbywanie przez nią kary pozbawienia wolności.

30 W tym względzie należy zauważyć, że Trybunał ustalił już, że wprowadzony dyrektywą 2004/38 system ochrony przed wydalaniem oparty jest na stopniu integracji danych osób w przyjmującym państwie członkowskim, tak by stopień ochrony przed wydalaniem był tym większy, im większy jest stopień integracji obywateli Unii i członków ich rodziny w przyjmującym państwie członkowskim, zważywszy na to, że wydalenie może wywołać poważne szkody dla osób, które korzystając z praw i swobód przyznanych im w traktacie FUE, rzeczywiście zintegrowały się w przyjmującym państwie członkowskim (zob. podobnie ww. wyrok w sprawie Tsakouridis, pkt 24, 25).

31 Trybunał przyznał już, przy okazji dokonywania wykładni art. 16 ust. 2 dyrektywy 2004/38, że orzeczenie przez sąd krajowy bezwarunkowej kary pozbawienia wolności może świadczyć o nieposzanowaniu przez zainteresowaną osobę wartości wyrażonych przez społeczeństwo przyjmującego państwa członkowskiego w jego prawie karnym, tak że wzięcie pod uwagę okresów odbywania kary pozbawienia wolności dla celów nabycia przez członków rodziny obywatela Unii, którzy nie są obywatelami jednego z państw członkowskich, prawa stałego pobytu w rozumieniu art. 16 ust. 2 dyrektywy 2004/38 w oczywisty sposób byłoby sprzeczne z celem, do którego dąży ta dyrektywa, ustanawiając to prawo pobytu (wyrok z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie C-378/12 Onuekwere, pkt 26).

32 W zakresie, w jakim stopień integracji danych osób opiera się w sposób zasadniczy zarówno na prawie stałego pobytu, jak i na systemie ochrony przed środkami w postaci wydalenia, przewidzianymi w dyrektywie 2004/38, powody uzasadniające nieuwzględnienie okresów pobytu w zakładzie karnym do celów nabycia prawa stałego pobytu czy przerwanie przez te okresy ciągłości pobytu do celów nabycia prawa stałego pobytu również powinny zostać poddane analizie w ramach wykładni art. 28 ust. 3 lit. a) tej dyrektywy.

33 Z tego wynika, że okresy odbywania kary pozbawienia wolności nie mogą zostać uwzględnione do celów przyznania zwiększonej ochrony przewidzianej w art. 28 ust. 3 lit. a) dyrektywy 2004/38 i że okresy te zasadniczo przerywają ciągłość pobytu w rozumieniu tego przepisu.

34 W odniesieniu do ciągłości pobytu w pkt 28 niniejszego wyroku przypomniano, że dziesięcioletni okres pobytu wymagany do przyznania zwiększonej ochrony przewidzianej w art. 28 ust. 3 lit. a) dyrektywy 2004/38 powinien być zasadniczo ciągły.

35 Tymczasem co się tyczy zagadnienia, w jakim zakresie brak ciągłości pobytu podczas dziesięciu lat poprzedzających decyzję o wydaleniu zainteresowanego uniemożliwia mu korzystanie ze zwiększonej ochrony, należy przeprowadzić całościową oceną sytuacji zainteresowanego za każdym razem dokładnie w chwili powstania kwestii wydalenia (zob. podobnie ww. wyrok w sprawie Tsakouridis, pkt 32).

- 36 W tym względzie, skoro okresy odbywania kary pozbawienia wolności zasadniczo przerywają ciągłość pobytu w rozumieniu art. 28 ust. 3 lit. a) dyrektywy 2004/38, mogą one, wraz z innymi okolicznościami zaliczającymi się do całości mających znaczenie aspektów w każdym poszczególnym przypadku, być brane pod uwagę przez organy krajowe odpowiedzialne za stosowanie art. 28 ust. 3 dyrektywy 2004/38 podczas całościowej oceny wymaganej do stwierdzenia, czy zostały zerwane zadzierzgnięte uprzednio z przyjmującym państwem członkowskim więzi integracyjne, by ustalić, czy przyznać przewidzianą w tym przepisie zwiększoną ochronę (zob. podobnie ww. wyrok w sprawie Tsakouridis, pkt 34).
- 37 Co się wreszcie tyczy wpływu okoliczności, że dana osoba przebywała w przyjmującym państwie członkowskim przez dziesięć lat poprzedzających odbywanie przez nią kary pozbawienia wolności, należy przypomnieć, że nawet jeśli, jak przypomniano w pkt 24 i 25 niniejszego wyroku, dziesięcioletni okres pobytu wymagany do przyznania zwiększonej ochrony przewidzianej w art. 28 ust. 3 lit. a) dyrektywy 2004/38 należy obliczać wstecz, od dnia wydania decyzji o wydaleniu tej osoby, to ponieważ obliczenia dokonane na podstawie tego przepisu będą różniły się od obliczeń dokonanych do celów przyznania prawa stałego pobytu, taka okoliczność może zostać uwzględniona w ramach całościowej oceny, o której mowa w poprzednim punkcie.
- 38 W świetle powyższego na pytania pierwsze i czwarte trzeba odpowiedzieć następująco: wykładni art. 28 ust. 3 lit. a) dyrektywy 2004/38 należy dokonywać w ten sposób, że okres odbywania przez daną osobę kary pozbawienia wolności może zasadniczo przerwać ciągłość pobytu w rozumieniu tego przepisu i mieć wpływ na przyznanie zwiększonej ochrony, jaką ten przepis przewiduje, w tym w wypadku gdy osoba ta przebywała w przyjmującym państwie członkowskim przez dziesięcioletni okres poprzedzający odbywanie przez nią kary pozbawienia wolności. Okoliczność taka może zostać uwzględniona przy całościowej ocenie wymaganej celem ustalenia, czy zostały zerwane zadzierzgnięte uprzednio z przyjmującym państwem członkowskim więzi integracyjne.

W przedmiocie kosztów

- 39 Dla stron w postępowaniu głównym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed sądem odsyłającym; do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż koszty stron w postępowaniu głównym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (druga izba) orzeka, co następuje:

- 1) Wykładni art. 28 ust. 3 lit. a) dyrektywy 2004/38/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie prawa obywateli Unii i członków ich rodzin do swobodnego przemieszczania się i pobytu na terytorium państw członkowskich, zmieniającej rozporządzenie (EWG) nr 1612/68 i uchylającej dyrektywy 64/221/EWG, 68/360/EWG, 72/194/EWG, 73/148/EWG, 75/34/EWG, 75/35/EWG, 90/364/EWG, 90/365/EWG i 93/96/EWG należy dokonywać w ten sposób, że dziesięcioletni okres pobytu, o którym mowa w tym przepisie, powinien być zasadniczo nieprzerwany, a oblicza się go wstecz, od dnia wydania decyzji o wydaleniu danej osoby.
- 2) Wykładni art. 28 ust. 3 lit. a) dyrektywy 2004/38 należy dokonywać w ten sposób, że okres odbywania przez daną osobę kary pozbawienia wolności może zasadniczo przerwać ciągłość pobytu w rozumieniu tego przepisu i mieć wpływ na przyznanie zwiększonej ochrony, jaką ten przewiduje, w tym w wypadku gdy osoba ta przebywała w przyjmującym państwie członkowskim przez dziesięcioletni okres poprzedzający odbywanie przez nią kary pozbawienia wolności. Okoliczność taka może zostać uwzględniona przy całościowej ocenie wymaganej celem ustalenia, czy zostały zerwane zadzierzgnięte uprzednio z przyjmującym państwem członkowskim więzi integracyjne.

Podpisy